

ایده میور . غازک ضیاسی نه قدر صولدی ! قیر میزیسی
چوق صاری بر رنگه کیردی . صفاده قازا کلق اسر
بر توز حالنده بولانوب طوبلانور . دیوارده آصیلی
اولان اشیانک رنکی بایرمکه باشلادی . باقک بیاض
خروسه ! ایجه جک صداسیله اورتلنی چین چین
اوتدوربور !

اجد راسم

بر حیات فنا قرین

یشیلا ککره بورونمش ، قیر چیچکریله تیزین ایتمش
بر وادی . وسط حزن پناهندن — قلوب مایوسه نک
مقام سرمدیته کوندردیکی تضرات نوحه کارانه کبی —
حزین ، خفیف زمزمه لرله برضعیف آب روان دوکولیور .
آرقه طرفی واسع ، نزهت آباد بر صحرا . شرق جهتی
قایارله تشکل ایتمش درت بش تپه . منتهای جنوبیسی
بر کشیف سرو اورمانی . طرف غریبیسی ایسه یکرمی
قدر سرو وصالقیم آغاچله سایه دار برسطح مائل . بو
سطح مائلک دریاه ، باغچه لره ، طاغله نظارت حاکمانه
و غریبانه سی اولان تپه سنده بریفین طوبراق . یانی
باشنده ایجه درین ، ابدیت قدر بی انتها بر چوقور .
چوقورک اطرافنده بش اون تخته وار . بو حفره
سیاهک ، بو عتبه ابدیتک اوگنده چهره سی ، اللری
تأثیرات شمس ایله کوسله رنگنی آلمش بر آدم . صاغ
النده کی قازمه سنه طایانمش اولدینی حالده کورولیور .
انظارینک آشاغیده کی یوله طوغرو اولان انعطافات
متحرکانه سندن بر بکله دیک بولندینی آکلاشیلور . مغموم
ناصیه سی غریب بر امید منفعتک بر تولرینی صاچور .

بوموقعتک زمیندن بر بوی اخروی انشار ایدیور ؛
سماسنده بیله بر رنگ مغمومیت وار . اوتوده بریده
نظر زاژه چاریان اوتلر ، دیکنلر ، رنگلی رنگسز
چیچکله صانکه سامعه حکمه « بز وجود بشرک
اجزای منقلب سی بز ا » دیور . بعضلری بیقلمش ،
بعضلری اگرلمش طاشلر کوش تأثره فنای عمره دائر
مختصر ، فقط عمیق منقبرلر ، مرثیه لر او قوبور . بو جای
تنهاییده آشیانساز اولان قوشلر کویا که بوراده
غنوده سکون اولان بقا رسیده لرک مانم کشانیدر ؛ هر

آن فریاد ایدرلر ؛ مزارلر اوزرنده طولاشیرلر ؛ بر
قبر غریبک باش او جنده نبت ایدن دیکنلر اوزرینه
قونوب ساعتلر جه اوتلر !

مزار جینک بکله دیکنی گتیردیلر . طوبراغک مظلوم ،
موحش سینه سنده حاضر لانان خانه ابدیسنه بر اقدیلر .
بش اون دقیقه صوکره ، اوکلن یوزلر جه انساندن
هیچ کیمسه قالمادی ؛ هپسی چکیلوب کیده رک غوائل
عالمه طالدی . مزاری ال صوکره ترک ایدنلر اوج
وجود ایدی : بری بیاض صاقالی ، سنه لرک تعاقب
شداندیله بلی بوکلش ، مائل انظفا بر شعله کبی مهتر
اولان حیات متباقیه سنی شدتلیجه صارصان یکی بر کدرله
کوزلری ایصلاامش بر اختیار . — دیکری اورته بویلو ،
اوتوز اوج ، اوتوز درت باشلرنده ، همان صاچلری
کاملأ بیاض برکنج . — او چنجیسی ده مائی کوزلو ،
ایک کبی صاری صاچلی ، ملیح چهره لی ، بیقلری
یکی ترله مکه باشلامش بر دایقانی ایدی . اوچی ده
آغلیور ایدی . بیاض صاچلی کنج ، صاریشین
دلیقانلینک چهره گریه بارینه باقرق :

— آه ! زواللی آرقه داشمک بو دور جوانیده
مزاره گیره چکی کیمک خاطرینه گیردی ! بر نأثره
درون ایچنده ، بر ملال قلب آلتنده تباه اولدی کیتدی که
سپی ده برابر گوملدی ، کیمسه یه بللی ایتمدی ... !
دیدی . گریان گریان اوچی ده سرولر آره سنده
کوزدن غائب اولدی !

بهار شباب قدر ذی طراوت ، ازهار سودا قدر
دلبر بر گنج قادین بومزاری صیق صیق زیارت ایدیور ،
مانم سماسنک رنگ سیاهنی تنظیر ایدن قاره گوزلرندن
سرپدیکی سرشک کدر ایله ترطیب ایدیوردی . احزان
محببتک فرشته سی ، حسن ملکانه نک نمونه سی اولان
بو وجود سیاهپوشی ، بو پرستیده جانی ، مطلق صاحب
قبرک روح طائری کورهرک وفای سودا کارانه سنی
تقدیر و تقدیس ایدر صورته سمان تبسملر یاغدی بریر .
م . انیس

صاحب امتیاز
مدیر مسئول
دو قنور جراحیان
همه کتبخانه سی صاحبی کرفور
[عالم] مطبعه سی اجد احسان و شرکاسی

بیل اشترک :

استانبول ایچون سنه لکی ۱۰ ،
آلتی آیلغی ۶ — ولایات ایچون
سنه لکی ۲۳ ، آلتی آیلغی ۱۲
غروشدر .

۲۷ ربیع الاول ۱۳۱۲

خزینة فنون

محل اداره و توزیعی :

باب عالی جاده سنده ۴۴ نومرولو
(عصر کتبخانه سی) در .
درج اولنیمان اوراق اعاده
ایلدن .

۱۵ ایلول ۱۳۱۰

عدد : ۱۲ پنچشنبه کونلری نشر اولنور فنی و ادبی غزته ایکنجی سنه

مندرجات

غازی ارطغرل (معلم ناجی) — غزل ، خیال ، زبده ماجری
(عصمت ، ع . سنی ، جناب شهاب) — تماشا (نجم الدین
سامی) — فن موسیقینک استقبالی (نصرت حلمی) — معلم
حکمت (رذت) — تفرقه (قازاق ماصالی)

غزلی ایدینی

غازی ارطغرل بک

[مابعد : ۱۱]

ارطغرل اولنجه حربه مجلوب
غالب اولیوریدی چند مغلوب
بر حمله ده ایتدی مرتضی وار
غالب طرفی فراره اجبار
قورتاردی سپاه کیقبادی
غشی ایلدی کیقبادی شادی
ارطغرله گیدرلدی خلعت
خلعت او شرفله بولدی رفعت
فکر ایت نه بیوک موفقیت ا
محصول عزیز حسن نیت
داننده سر مظهریت
قیلمش آنی سر مظفریت
اولمش اوغزا ظفر اساسی
کچمش بو اساس هر اساسی
ارطغرل اوله ایدی ناموفق
تانا الله دوشردی مطلق
امید ظهور اولوردی مقفود
عثمانلی آدی قایلردی نابود

اما ازلی اراده وارمش
توفیق بر اویله ار آرامش
اعلی آرامش کوزلده بولمش
ارطغرل آنی ازله بولمش
ارطغرله چوقیدر بودولت
برکره دوشون ندر اوحالت !
اوصاف جلیله سن ایشتمش
قرآن کریمی قبله ایتمش
تعظیم ایله دست بسته طورمش
اول ذوقی آکا خدا طوبورمش
یارب ، نه نماز عاشقانه !
یارب ، نه نیاز صادقانه !
بر مستک ایش کلام آنی :
« عشقکله اونوتشم صلاتی » !
قرآنی سراسر ایتسه از بر
حس ایتز اوحالی بی خبرلر
صفوتله باقان اونور حقه
چیقمش گیدر حضور حقه
هم حقدر اوهم کلام حقدر
تجیله خدا قدر احقدر
الله دکلی قلبه ناظر
ارطغرلک ایشته قالی حاضر
بر قلب سلیم وارکه آنده
نادر بولنور اشی جهانده
قرآن او قونور کن ایلوب آه
هپ آغلار ایش حبیب آگاه [*]

[*] غالباً کبار اولیاء اللمهدن « حبیب عجمی » در .

گویا بریسی ایدوب لطیفه
ایتمش شو خطابی اول ظریفه :
« قرآن عربی خفی دلالت
سن برعجمی نه در بو حالت ؟ »
کولمش ده حبیب نکته پیرا
ایتمش شو کوزل جوابی اعطا :
« بن برعجمی بم ای سخن زن !
اما عربی بوقلب روشن »
§
ایتمک دیله مش ازله استاد
بردولت سرمدیه ایجاد
کادکده ظهورینک زمانی
میدانه قومش بو خاندانی
ارطغرلی پیشدار قیلمش
تأسیسه آنی مدار قیلمش
عثمانلیغی او ایتدی تأمین
عنوانی آنک « ابوالسلاطین »
عثمان کلهرک مؤسس اولمش
عثمانلی آدیله شرق طولمش
اولاد عظامی همتیله
ارکان کرامی خدمتیله
عثمانلی مالکی چوغلمش
حتی خصمانی حیرت آلمش
اجرای عدالت ایلمش
هپ خیره دلالت ایلمش
بردولت سرمدیه در بو
بردولت احمدیه در بو
اسلام آکا ائک بیوک ودیعت
صاحببری خادم شریعت
هرصنئی سور اولان دل آگاه
ذاتاً تبعه ودیعه الله
لطف ایلدی پادشاه اکمل
عثمانلیق اولدی شمدی اجمل
§
سایه حق حامی دین مبین
آمر مطلق امیرالمؤمنین

شهریار اعظم عالی تبار
حضرت (عبدالحمید) کاکار
یوقدر امکان حصرینه اوصافک
جامع اوصافیدر اسلافک
قطب عثمانی دل آگاهیدر
اک بیوک عثمانلی شاهنشاهیدر
روح بخش عالم داد اولمه ده
مفخر ارواح اجداد اولمه ده
ناشر بر اقتدار معرفت
کشور معموری دار معرفت
پادشاهم ! شا کر احسانکنز
غرفه الطاف بی پایانکنز
اولدی عالم جهل وغفلتدن بری
روز فیروز جلوسکندن بری
شوق دیگر کلدی اهل همته
اولدیلر دل بسته عرض خدمته
التفاتک خدمتی فرض ایتمه ده
هربری بر معرفت عرض ایتمه ده
باخصوص اهل قلم شاد اولمه ده
مقدم انشا وانشاد اولمه ده
بن دخی بر لوحه تنظیم ایلدم
معذر تمندانه تقدیم ایلدم
اقتدار مدن دکل معجز نما
لوحه به موضوعی ویردی اعتلا
جدیکک بر لوحه غراسیدر
صانیکه ارطغرل بکک طغراسیدر
یاد اولندجه اونام بی زوال
شوکتیکله دولتک بواسون کمال !

معلم ناجی

[نهایت]

غزل

نه وقتهدک عجبا بویله بیقرار اولورم
زبون دست تقاضای روزگار اولورم
هوای کاشن کویکله همچو ابر بهار
چمن چمن گزرم غمگه گریه بار اولورم

ویریر نشانه بکا حسن دلفروز کدن
اودم که عازم گلباغ نوهار اولورم
کلیر خیالمه آم اول جمال بی بدلاک
هزاره ، جویه هم آواز آم وزار اولورم
مکان یاره صبا اوغرا ما زمی راهم هیچ
نه وقتهدک عجبا بویله بیقرار اولورم !

مستجابی زاده
عصمت

خیال

بینه کلنجه خیاله او هیکل سودا
گوکلده اولدی او منظرله قورقورل پیدای
تمثل ایله دی کویا - ظلام دهشت ایله -
کوزمده غول یبانی عظیم هیبت ایله
رجوع ایتدی طفولیتیمده کی حالم
تخیلیله همان نازماندی آمالم
فقط نه چاره که دائم اولوح رعب آور
ایدردی خوف ایله مالی وجودی سرتاسر
نهر دوشوندیکک آیا آقلب حزن آلود ؟
خیال یارمی بوقسه ، بو هیکل مشهود
سنی دوشونجه به ویردی غم وهراس آمیز
نیچون بو منظر هائل ایدر سنی تهزیز ؟
ا کرکه غول ایسه اول کوردیکک مهیب آفت
اویان ، آچل که چکاسون حواله ظامت !
ا کرکه شکل دلارای جسم دلبر ایسه ،
او پر نولعات نهال انور ایسه ،
نهر بوسنده کی لرزه ، نهر بوسنده کی حال ؟
ویریری رعشه قلوبه نمونه تمثال ؟
ا بر اثر که نقوشی کویکله در حالا
ولوکه صاحب سنی اولمش اولسه در بالا
آنک رسومی کلیلله حفظمه محکوک
او بربری که بی ایتدی طیفنه مملوک
گزر ، گزر طبقات سمای علیانی
کلیر بینه آره لقدمه گزر بودنیانی
نکاه نازی بی عطف ایله نیجه خولیامه
کیرر او هیبت ایله طیفنی طاتلی رؤیامه

صانیر خیالم آنی بر خیف سنک قضا
او ایسه حال بوکه عکس لطیف رنک قضا
ع . سنی

زبده ماجرا

جمله اشیا ایدی پیش نظر مده خرّم
سنی گورمشدم اودم
صانیکه هر منظره ده وار ایدی بر گیزی دوگون
سنی گورمشدم اوگون

§

بردم انوار مسمرات ایله طولدی دیدم
سنی سومشدم اودم
ایستدم بر کونک آقشامی حلول ایله مه سون
سنی سومشدم اوگون

§

هرجهتدن صانیوردم که آقار اشک ندم
سنی گومشدم اودم
قالدم آقشامه قدر سرورل ایچره دوشگون
سنی گومشدم اوگون

§

یتسه ده حصه عمرم سنی تعقیب ایتسه م
طور ماسون گلسون اودم
سوگیلیم ! روز اجلدر دلمک قصدی بتون
طور ماسون گلسون اوگون

جناب شهاب الدین

* *

موازنه

بر رساله مترجمه درکه شعرای عربک اشعار حکیمانه
وعاشقانه وادیلرنده سر آمدانندن اولان (ابوتام) ایله
(بختری) نک مسلک ادیبلرینی موازنه ضمننده ادبیات
عربییه نک بر خلاصه تاریخچه سنی حاویدر . مؤلفی علامه
ادب (ابوالقاسم آمدی) . مترجمی هیبت تحریریه من
ارکاستدن محمد ولد بهائی افندیدر . (موازنه) بر ترجمه
ایسه ده ادبیاتمزه موافق بر چوق معلومات و مباحث
مهمه علاوه ایدلرینکی جهتله بزه کوره اصلندن ده

مقدردر . بناءً عليه ادبیات ایله اشتغال ایدنلر ایچون مطالعه سی درجه و جوبده کورونور .

تماشا

دوز فقط یابانی گل فدانلریله محاط اولان طار بر یول اوزرنده صحرايه وبالخاصه چمنستانه مخصوص اولان لطیف قوقولری استشام ایدرک ایکی یوز خطوه قدر ایلریله نیرسه بر وادی به تصادف اولنور . وجوده بر استراحت ابدی ، روحه بر انبساط بخش ایدن بو وادینک اوست طرفه توجه ایدیلرک اولورسه نظر جسم قایلر اوستندن ، یشیل یاراقلی آغاجلر آره سندن بر آهنگ دل فریب ایله آقوب کیدن رود پر جوشک بیاض کوپوکلری ایچنده غائب اولوب کیدر .

وادینک غرب طرفده سایه طوغرو ارتقا ایدن جسم طاشلر ، وادینک منتهاسنده افقلره قدر امتداد ایدن کوپوکلر طالعزلر ، لاجوردی برسا ایچنده شرفدن غربه طوغرو سیر ایدن بیاض بولوطلر اولیه بر منظره شاعرانه تشکیل ایدر ، اولیه محیر العقول لواج بدیهه حصوله کتیررکه تماشاسندن متلذذ اولماق ، بو الواح وله رسانک بلکه هر ذره سنده مشهود اولان قدرت فاطره صمدانیه قارشینده تترمه مک قابل اوله ماز .

بو وادی یشیل چنارله مفروش ، بوچمنستان کوزل قوقولو ، ملون یاراقلی چیچکلرله منقوشدر . آغاجلرک یشیل ، نوظهور اوراق ایله سایه دار اولان بونا حیه پرسودا ، بونشیمن ذی صفا ایچنده فرجه یاب ذوق اولان بر انسان — شفقتلی بر والدنک ننبیلرینی اخطار ایدن — آهنگ طبیعی انهاری استماع ایله مستغرق فیض نامتناهی اولور .

جسم قایلر اوزرنده طبیی اوله رق محصور اولان منبعدن چیقوب وادی ایچنه طوغرو بیاض کوپوکلر صاحب دویکلیکده اولان صو اوراده بر حوض طبیی و صوکره یشیل چنلر آره سندن ، قارالی بیاضلی چاقل طاشلری اوزرندن کچرک وادی ایچنده بر طاقم قوسلر تشکیل ایدر . دها صوکره بحر سفیدک کوپوکلر طالعزلری آره سنه قاربشیر . طاشلر اوزرنده ایلریله بن

بر یول حوض ایله اوراده موجود اولان صو دگرمنی یکدیگره اشتراک ایتدیریر .

دگرمن طاشلرینک حرکتدن متحصص اولان بر آهنگ مطرد انسانی برحس سودا ایله متحصص ایدر . انسانک منظور نگاه حیرتی اولان بو مناظر طبییه ، بو بدایع مقبوله دستاری قدرنک بر نمونه اعجاز کارانه سی ، عظمت نامتناهی کائناتک بر برهان قاطعیدر .

برشاعر افلاق سحرله برابر کلیر ؛ اوراده حوضک یاننده کی چنزاره اوتورورق بیاض بر طاشه اتکا ایدر . نگاه متفکرانه سی — یاراقلر آره سنده دالندن داله صیچر اقمده اولان — ملون قانادلی قوشلر اوزرنده بر مدت توقف ایدر . بر آرز صوکره شلاله نک فریاد حزینی سامعه سی تهیز ایدر . بوسفر اوبراق صویک ایچنده ایچنه قوم دانه لرله یووارلانوب کیتیمکده اولان بیاضلی ، سیاهلی چاقل طاشلری منظور نگاه حیرتی اولور ؛ طاتلی طاتلی دوشونور . بوتفکرات سودا . پروانه انناسنده سرین سرین اسن نسیم شاعرک چهره سی اوقشار . آلتون قانادلی برکله نک باشنک اوجنده تحریک جناح ایلر . بر قوش چیرپنه چیرپنه شرفیلر سوبلر .

یاریم ساعت صوکره شرق طرفنک قیرمیزی ضیالره منور اولدینی کورولور . بورنک کیت کیده آجیلر ؛ آغاجلرک تپه لری اشعه زرین تار ایله یالدرلانمغه باشلار .

افقک آلتندن انتشار ایدن بو حزمات ضیایه بیاض بولوطلر ایچنده بر منظره بدیع حصوله کتیریر . شاعر بوتماشاکه علویت نثارک مفتون بدایعی اوله رق ساکتانه کوز یاشلری دوکلیکده باشلار .

نهایت ، قرص خورشید کمال عظه تله عرض چهره ملاحت ایلر . آلتون رنگلی ضیالر آغاجلرک تپه لرندن اینه اینه نهایت بر قسمی وادینک یشیل چنلری اوستنده ، بر قسمی رود پر جوشک موجه لرینه نفوذ ایدرک صاری قوم دانه لری اوزرنده قرار بولور .

شاعرک نظری بر زمان آغاجلر آره سنده طولاشیر : اوزمین چمن پوشک اوزرنده بر قاچ دقیقه اول طونوق نجف شکنده کی زاله لرک شمعی پر لانه کی پارلادینی ،

هر برچنک بر الماس کویه ایله تیزین ایتدیکنی کورور . نظر شلاله یه انتقال ایدر : شمسک تاثیر لطیفی ایله کویا بر الماس معدنی مذاپ اولمشده برنهر سیال تشکیل ایتش کبی طاشلر اوزرنده پارلایه پارلایه جریان ایدن صولرک او حوض ذی صفا ایچنه دوکلیکنی مشاهده ایدر . بر طاش پارچه سنه چاربارق بوسکورلمش بر صو کبی هوای نسیمی ایچنه یاپیلان کوچوک قطره لر آره سنده ضیای شمسک تحلندن عبارت اولان ترنجی ، مائی ، پنبه رنگلرک موج لطیفی کوروبده انکشت بر دهان اولماق عجبا کیمک ایچون ممکن اوله بیلیر ؟ ...

شاعر بو قدر بدایع طبییه نک مفتون کالاتی اوله رق تأثرندن آغلار ؛ لیکن آره صیره منظور نگاه حسرتی اولان بر خیال لطیف بوزواللی شاعری غریق ابتسام ایدر .

نجم الدین سای

مُنْتَوَعَه

فنه موسیقیک استقبالی

مکتب آرقه داشلرمدن کنج بر موسیقی شناسک فن موسیقی به دائر نشر ایله دیک ایکی رساله نی متعاقباً کوزدن کچر دیکم زمان فرنگلرک « شیخوخت موسیقی » تعبیری خاطر مه کله رک خلیجه متأسف اولمشدم .

نغمه کارنگک فطری وجبلی اولدینی معلوم و بناءً علیه انسانیت پیرایه بخش جهان اولدجه بعضلرک دیمک ایسته دکارینه رغماً قیامت زوالدن مصون قاله جنی مجزوم ایسه ده حیوانات اهلیه نک نغماتی تقلید ایله ابتدا ایدن نغمه کاری دهانی و طاوول دومبلک ایله باشلایان بسسته کاری آلات موسیقینک ادوار ماضیه ده مدینه تله برابر احتیاسات رقیقه نک تعمیم و تکمیلی نسبتنده اکتساب ایله دیک ترقیاتی استقباله محافظه ایدوب ایدمه یه چکی مسئله سی هر حاله تدقیقه شایان کورولور .

اقوام قدیمه نک « موال » طرزنده کی انتظامسنر فریادلرینک موزون بر آهنگ آلتنه آلمه سی دیمک اولان

موسیقی زمانمزه تکرار موال طرزیننه دوکلیکده ، ساده لشمه که باشلا ، شددر .

اجداد منزک وقتیه مظهر رغبتلری اولان کارلر ، کارناطقلر ، بسته لر ، نقشلر بوکون اوهمیتک بیکده برینه بیله مالک دکدر . بالمناصبه انلردن بحث ایدنلری دیکله ینلرک استغرابلرینه نظر ایدلسه چین مدینی مناقبی استماع ایدورلر ظن اولنور !

رهاوی ، سازکار ، نور دلار ، نواثر ، پنجه ک ، نکریز ، ماهور ، حصار ، کلعدار ، عرضبار ، شهناز ، بوسه لک ، ذوق طرب ، شوق افزا ، فرحفا ، راحه الارواح ، صفای قلوب مقاماتی نام و عنوانلریله برابر هان هان اونودلق اوزره در .

پیر و برنا موسیقی آشنا کورنمک زمانمزه موده اولدیفندن منسوب اولدینی مقامی بیلیمه دیک حاله تکرار ایله دیک موالسی تکلفسنر شرقینک نغماتنه تطبیقاً « اصول » نامیه هرکس دیزلرینه بر چوق ضربه لر ایندر مکده ایسه ده ایچلرنده ضرب فتح ، زنجیر و سائره کبی مصنع صدالردن صرف نظر آداب موسیقی به رعایه بر دویک ، بردور روان ، بر آقصاق اورانلر اندر در .

بعض دف چالانلر من وار ایسه ده مهارتلی « قییدن گل » حدودلرینی آنجق تجاوز ایده بیله چک بر حاله در !

گرچه موسیقینک ترقی معکوسی دریش ایدنلردن « فن موسیقی عن اصل کورولتیدن حاصل اولدینی کبی ینه کورولتی به قاریشوب بر طرف و کونک برنده تیر نسیابه هدف اوله جقدر . ، مطالعه سنده بولنا نلر اولمش واسباب حقیقه یی تشخیصه حصر دقت ایتیه رک « علوم عقلیه نک اقوام بیننده توسع و کسب متانت ایله مه سی نغمات خوانندگانه میل وانجذبک تناقضنی مستلزم » اولدینی ظننه دوشنلر کورولمشدر . لیکن حقیقی بورایلرده آرامق عبثله اشتغال عد ایدلسه بجا در .

دوشونه لم : صبادن ، راستدن ، عشاقدن برایی عادی شرقی مشق ایتک وهانکی برده لرده کزیندیکندن قطعاً خبردار اولمادینی حاله مجرد قولاق طولغونلنی سایه سنده « مردم دیده مه بیلیم نه فسون ایتدی فلک » ی

فنون و هنر

معلم حکمت

طالب افندی ذکی ، فطین بر چو جقدر . فنون طبیعیہ تحصیلہ اشتغال ایتکہ اولدیغندن صحرالرده کز مکی شهرک غلبه لیکنه ترجیح ایدر . فنون طبیعیہ نک بر اجالی دیمک اولان اوفاجق دفتربی دائماً یاننده طاشیر .

طالب بود فترک ایلمک صحیفه سی بالاسنه ۲۳ شباط ۱۳۱۰ تاریخنی آتمش ، آلتنده « یادکار شبام » دیمش ؛ دهآ آلت طرفده علوم طبیعیہ نک درجه اهمیتندن بحث ایدرک تحصیله فوق الحد خواهشکر اولدیغنی اشارت ایتش .

طالب ، بوذکی چوجق قدمهاده عالم اولدیغنی زمان پدری برمرض شدیدک زبونی اولهرق فراش اضطرابه اوزاتمش ایدی . بوزواللی پدره بر ارکک اولادی اولدیغنی بشارتی ویرلیدیکی زمان بال مومی کبی صارارمش اولان چهیره سنده خفیف بر تبسم ، فرسز کوزلرنده برقطره تأثر کورلمش ایدی .

طالب کوزینی آچوبده اسیر فراش اولان پدرینه ایلمک سویملی تبسملرینی تقدیم ایتکه باشلایه جنی زمان طالسنز پدر دنیایه ابدیاً وداع ایدرک عالم استراحته چکیلوب کیتدی .

زواللی والده کندیغنی ایکی سنهیه قدر طوپلایه مادی . طالب سکز یاشنده مکتبه دوام ایتکه باشلادی . اوچ سنه صوکره هر هانکی بر عباره اولورسه اولسون خطاسزجه اوقوبه بیله جک بر اقتدار قازاندی .

ایشته بوزمانده ایدی که پدرینک یادکار حیاتی ، کندیسنک بر آشیانه سعادتق اولان اوینک بانچهیه ناظر بر بنجره سنه اوتورهرق بدایع کائناتی — معتادی وجه ایله وفقطظ تعریف اولنماز بر شوق ایله — مطالعهیه باشلادی .

وقت پک ایرکن ایدی . طالب ذاتاً ایرکن قالمق ایستهر ایدی ؛ چونکه مکتبجه اولان وظیفه لرینی بویله بر وقتده اکیال ایده بیلیردی . فقط بو کون وظیفه بیله اشتغال ایتیمور ؛ احتمال که بو کونکی وظیفه سنی دهآ اول حاضر لامشدر . اوراسنی بیله میز ؛ شو قدر وارکه طالب

چکوب اوزادهرق برده « تقسیم ، ایله مکی اوکر تکله اکتفاییدن بر کیمسه دن ترقی فن موسیقی بکله نیله بیایرمی ؟ لیکن دینه جک که : بزم بو قدر اینجه چالغیلر من ، خواننده لر من وار . بونلرک غیرتی اساس مقصده خادم اوله میورمی ؟

مع التأسف جواباً دیرز که : خیر اوله میور ؛ اوله - مازده . زیرا آنلر چالوب چاغیرمق مقابله ده آله جقلری اجرت و بخششلرله معیشلرینی تأمین ایدر جک کیمسه لر اولدقلرندن مقتضیات موسیقی بی اجرادن زیاده فقارلی دو مانلا ممش مستعملرینک « مطربا ! سن عشقه دائر بر هوا بیلیمز میسک ؟ » وادیلرنده کی سؤالارینه مناسب جوابلر ویرمه که مجبوردر . بونلرک چالوب چاغیرمسی اساس مقصده خادم اوله مادیغنی کبی فن موسیقینک اساسی اولان آهنگ نغمات مرتبه نی ایشتمک ، اوکر تک آرزوسنده بولنالرده بوزلرده هیچده نائل امل اوله مازلر .

وجودلری البته وار اولوب موسیقینک شعشع ملی استقبالی غیرت جدیده وثباتکارانه لرندن بکله دیکمز هوسکارانه مولوخیانه لرده کی اسحاب هنری واز جمله وجودی عالم موسیقیمزک حقیقه یکانه هیکل شرف ومفخرتی اولان دارالشفقه فخری موسیقی معلمی ایوبی حافظ ذکائی دده افندی بی توصیه ایله مکی وجیبه دن عد ایله رز .

غرب علماسی خلقک حقیقی موسیقینک انموذج بدایی اولان «مولودی» لری ترک ایدوب «آرمونیک» - لره انهماک ایله دکلرندن طولانی اظهار تأسفدن کری طور میورلر . یونان موسیقی شناساتی روملرک قدیم اصول موسیقیلرینی بر اقوب ایتالیانک عادی هوالرینه تطبیق آهنگ هوسنه دوشدکارندن طولانی اظهار تلاش ایله مکده درلر .

خانمه مقال اولق اوزره بزده شونی درمیان ایدم که : ترقی موسیقیمز آنجق جدی اهتمامکزک دفع و رفع ایده بیله جکی حائللر قارشیسنده بی تابدر . چالیشهلم ؛ اسحاب هنری تحقیق ، انلردن جدآ استفادهیه حصر اقدام ایدم . فن موسیقیمزک آتیسنی تهدید ایدن تدنیدن قورناره لم .

نصرت حلمی

بر حس معنوی به تابع اولهرق بنجره میقدر کیمش ، نظرنی ده اوتماشا که ذوق نشاردن آیره مامشدر .

بوتماشا اوقدر کوزل ایدی که طالبی بو حالده کورنلر اسرار طبیعتیه واقف اولق ایستیمور ظن ایدرلر . بو ظن دکل بر حقیقتدر ؛ چونکه طالبک نظر ایتباهی اوکونده تجلی ایتکه اولان مخلوقات ارضیه نک هر بری اشعه شمس آلتنده بر درس عبرت ویرمکه ایدی .

طالب ایستیمور ایدی که آغا جلرده ، چیچکلرده ضیای شمس قارشنی حاصل اولان حرکاتی و آنلرده کیزلی اولان آثار حیاتی مطالعه ایتسون ؛ بر چیچکلک قواعد نشو ونماشنی اوگرنسون ؛ اوزرنده یاشامقده اولدیغنی کره ارضک احوال عمومیه سنی بیلسون .

اولانجه فکرینی ، اولانجه اقتدارینی تحصیله حصر ایتکه قرار ویردی .

پدرندن منتقل اوفاق بر کتبخانه نی قارشدر دینی ائساده الله کچیردیکی علم نباتات و حیوانات وطبقات الارض کتابلرینی برر پارچه مطالعه ایتدیسده همان هیچ بر شی آکلایه مادی .

بر معلمه احتیاجی وار ایدی . او کون پدرینک احبساندن برینی بولدی و کندیسنه بر معلم تدارک ایدلمه سنی رجا ایتدی .

انتخاب اولنان معلم « حکمت افندی » نامنده متفنن ، شن ، حلیم بر ذات ایدی .

حکمت افندی علوم طبیعیہ نی پارسده تحصیل ایتش و هر نه قدر برنجیلکه نشأت ایتش ایسه ده معلوماتی توسیع ایتک هوسنی ضایع ایتمه مشدر . بو جهتله طالبه اولجه سطحی بر معلومات ویرمک اوزره صحرالرده کز مکی ومشاهداتی حقیقه معلومات ویرمه سنی تسبیب ایدرک درسه او بولده باشلامق خصوصنی قرار لاشدردی .

بر جمعه کونی حکمت افندی ، طالب ایله برلکده ایلمک دفعه اولهرق شهرک خارجه چیقدی . بو کون ایلمک به سارک اک لطیف بر کونی ایدی . هوا بر رنک لاجوردی به مستغرق اولمش ، وقت ایرکن اولدیغندن — کونش هنوز یاریم ساعتک مسافده بولنان تپه جکک آرقه سندن واسع زمردین بر صحرا به اشعه سنی نشر ایتکه باشلامشدی . بو صحرای واسعه ک شرق طرفی ینه

واسع بردکیز احاطه ایتکه ، هوانک سکوتی مناسبیله اشعه شمس بر آینه سطحه تصادف ایتش کبی دکیزک سطحنده انعکاسات لطیفه حصوله کتیرمکه ایدی .

الحاصل ، کره ارضک هر نقطه سی تعریف اولنماز بر لطافت اینجنده عرض چهره ملاحظت ایله مکده ایدی .

معلم ایله طالب منتظم بر جاده نی تعقیب ایده ایده بر ایکی ساعتک مسافه قطع ایلمش اولدقلرندن بر آز استراحت ایتک اوزره اوگرنینه تصادف ایدن بر دره کنارینه ، بر آغاج آلتنه اوتوردیلر .

معلم ، یاننده طبیعتی متحیرانه تماشا ایتکه اولان ، طالبه دیدی که :

— طالب ! قدرت وعظمت آلهیه بر برهان قاطع اولان لاجوردی سمایی شو دقیقه ده تماشا ایدرک حیرتدن کندیگی آله میورسک ! امین اول که سنک شمیدیکی حیرنک پک محدود بر شیدر ؛ جناب حقک بیوکلاکی بر طریق نامتناهیدر که او طریقه خطوه انداز ترقی اولدقجه عظمت الهیه کسب رفعت ایدر . قدره الله سنک معلوماتکله بسو طاً متناسب اوله جقدر ؛ یعنی سن موجودات حقیقه کی تدقیقاتکی نه قدر توسیع ایدر ایسه ک جناب اللهک بیوکلاکی ده او نسبتده توسیع ایتش اولورسک .

ایشته بو کون درسرلرمنری موجودات اوزرینه تطبیق ایدرک مطالعهیه باشلایه جغز . هر شیء صور مقده سر بستسک .

سویله باقیم شو اوزرنده یاشادیغمز کره زمینی نه شکله ، نه قدر بیوکلاکه تصور ایده بیلورسک ؟

— کچلرده اوقودیم بر کتابده کره ارضک یووارلاق اولدیغنی ، قرق بیک کیلو مترو محیطنده بولندیغنی کورمشدم . شو قدر که کره ارضک مدور اولدیغنی نصل کورمشلر ؟ بن تصور ایدیمورم که انسان اوزرنده بولدیغنی بر شینک شکلی تعیین ایده مز .

باخصوص کره ارضک هانکی نقطه سنه کیدلسه ینه بزم بواندیغمز بر کبی دوز اولدیغنی معلومدر . بو حالده کره ارضدن خارج بر نقطه ده بولمکی که ارضک یووارلاقنی گوروله بیلسون .

— معلوماتکک نقصانی سنی یا ککش صوراته

دو-شورپور . کرۂ ارضک مدور اولہسی کرک عقلاً کرک فعلاً ناستدر . ایشته گورپورسک کہ شو جہتہ سما ایلہ دکنز یکدیکریلہ برشمش کی کورونور . حال بوکہ اونقطایہ کیدوب باقہ جق اولور ایسہک سما ایلہ دکنزک برشمس یوب بورادہ اولدینی کی اورادہ دہ بینرندہ عقللرہ حیرت ویرہ جک برمسافہ اولدینی کورورسک . شورادہ ایلریلین کمی بہ باق ! اولا — ایجہ اولمق حسیلہ — دیرکلری غائب اولمق ایجاب ایدرکن بالعمس تکنہسی کورنمبوردہ دیرکلری فرق اولنیور . بردہ شو جادہ دہ اوموزندہ ایجہ بر دکنک اولدینی حالہ اوزاقلاشقدہ اولان آدمہ باق ! اوزاقلاشدجہ دکنک کورنمز اولور . بوکا سبب نہ ؟ شو جادہ جزئی بر مسافہ اولدینی ایچون استوانسی ہنوز فرق اولنور درجہ دہ غائب ایتمہ مشدر . حال بوکہ دکنز یولہ نسبتلہ اوزاق بر مسافہ اولدیغندن ایجناسی فرق اولنور درجہ دہ در . بونک ایچون کمینک تکنہسی ایجنایہ داخل اولور اولماز کورنمز اولور . برانسان یوقوشدن اینرکن اولا آیاقلری ، صوکرہ گوگدہسی ، الک صوکرہ دہ باشی کوزدن غائب اولقدہ اولدینی معلومدر . دیمک اولیورکہ بر جسمک اولا آلت قسمی کوزدن غائب اولمق ایچون اوجسمک برخط منحنی اوزرندہ حرکت ایتمہسی لازم گلیر .

آسرقایی کشف ایدن قرستوف قولومب کرۂ ارضک یووارلاقلغنه قناعت ایدہرک بونی فعلاً اثبات ایتمک ایچون دکنزلرہ آلتدی . یولی اوزرندہ آمریقا قطعہ سنہ تصادف ایدہرک قطعات معلومہ عتیقہ یہ یکی بر قطعہ مجھولہ علاوہ ایلہ دی . ہر نہ قدر ارضی بالذات دور ایتمکہ موفق اولہ مادیسہدہ آرقہ داشلری اودوری اکمال ایلہ دی . بونلر کری یہ دونمہ مک شرطیلہ دائی صورتہ غربی تعقیب ایتمک لری حالہ ینہ اسپانیایہ واصل اولدقلری کوردیلر .

ایشته شمعی اوکرنڈک کہ کرۂ ارض مدوردر وقرق بیک کیلو مترو محیطندہ در . کونشدن یوز الی میلیون مترو اوزاقلقدہ اولوب شمسمک اطرافندہ بر سنہ ظرفندہ برخط منحنی مصور اوزرندہ بر دور اکمال ایدر . شمسدن بزہ کان اشعہ متوازیہ کرہ منک

برقسنی تنویر ایدر برقسنی ایتمز . بو حالہ اوروپادہ کوندوز ، آمریقا کبجہ اولور . کرۂ ارضک کندی محور مصوری اطرافندہ دور ایتمہ سندن کیجہ ایلہ کوندوز حاصل اولدینی کی شمسم اطرافندہ کی حرکت استقالیہ سندن دہ موسملر حصولہ کلیر .

— پکی اقدام ، فقط کرۂ ارض اوزرندہ مایونلر جہ حیوانات وار . غایت بیوک دکنزلر ، طاغلر ، طاشپار . مشاہدہ ایدیورز . مادام کہ ارضم مدوردر و مادام کہ حرکت دوریہ واستقالیہسی وارد بر حالہ شوونلرک آلت اوست اولہسی ایجاب ایدر . بن ایجہ بیلیرم کہ بر کولہ نک اوستندہ اوفاق بر طاش پارچہسی طورہ بیلیر ایسہدہ آلت طرفندہ اوطاش برواسطہ ایلہ نابت اولمادجہ طورہ ماز .

— حقل وار . فقط « جاذبہ ارضیہ » دینیان بر شی وارد کہ کرۂ ارض اوزرندہ موجود اولان مواد طبیعیہ نک کافی او جاذبہ نک تحت تاثیرندہ بولنور . جاذبہ ارضیہ تمایلہ مرکز ارضہ متوجہ اولہرق مواد موجودہ بومرکزہ متادی اولان بر قوتہ معروض اولدقلرندن اونقطہ دن آریلہ مازلرہ بر طاشی ہوادہ بلا مانع طوردرمق ممکن دکلدہر . طاشی قالدیروب براقہ جق اولور ایسہک او طاش یرہ دوشر ؛ ارضک محیطی مرکزہ قدر سقوطنہ مانع اولہ جقندن اورادہ قالمغہ مجبور اولور . ایشته طاشی سقوط ایتمدن قوت قوۂ جاذبہ ارضیہ در .

— مادام کہ کرۂ ارض اوزرندہ بولنان حیوانات وجمادات « جاذبہ ارضیہ » دینیان قوتک تحت تاثیرندہ بولنور بو حالہ کافیہ اشیاک یوکسک بر محالین سقوطی اثناسندہ ہپ بر سرعت آلہلری اقتضا ایدر ایدی . پک اعلی بیلیرزکہ بر قوتہ معروض اولان اجسام مساوی سرعت آلرلر . حال بوکہ بر کاغدلہ بر طاشک انہای سقوطرندہ آلدقلری سرعتلر مختلفدر . طاش سربعاً یرہ دوشدیکی حالہ کاغذ بالنسبہ بطائثلہ دوشر . بوکا سبب نہ در ؟

مابعدی وار
صاحب امتیاز
مدیر مسئول
دوقتور جراحیان
عصر کتبخانہ سی صاحبی کر قور
[عالم] مطبعہ سی احمد احسان وشرکتی

خزینہ فنون

بدل اشتراك :

استانبول ایچون سنہ لکی ۱۰ ،
آلتی آیلغی ۶ — ولایات ایچون
سنہ لکی ۲۳ ، آلتی آیلغی ۱۲
غروشدر .
۵ ربیع الآخر ۱۳۱۲

محل ادارہ ونوزیعی :
باب عالی جادہ سنہ ۴۴ نومرولو
(عصر کتبخانہ سی) در .
درج اولنیمان اوراق اطادہ
ایدلنز .
۲۲ ایلول ۱۳۱۰

عدد : ۱۳

پنجشنبہ کونلری نشر اولنور فنی وادبی غزتہ

ایکنجی سنہ

مندرجات

اشعار (ابراہیم حق ، جدی ، زیور ، ادیب) — سعید پاشا
(فائق) — لیلی الاخیلیہ (فائق) — قوش پلازی (م . خ)
— معلم حکمت (نجم الدین سامی) تفرقہ ڈورژ آنسہ لیس

اخطار

خزینہ فنون ایچون بوہفتہ ظرفندہ حاضر ایتمش اولدینمز
مسودہ لر نصابہ ضایع اولدیغندن برپاکت تشکیل ایدن بومسودہ لری
ہرکم بولوب (عصر کتبخانہ سنہ) ابصال ایدرسہ برسئہ لک
آبونہ سندی تقدیم ایدہرکمز وعدہ وشو برہفتہ ظرفندہ آثار
اہدا بیورمش اولان ذوات کرامدن نسخہ ثانیہ اولہرق آثار
مذکورہ نک بر صورتک ارسال بیورلمہ سی رجا ایدرز .

فنون ایچون

غزل

نور وچہک ای بری آفاقی رخشان ایلور
پرتو حسنک بتون دنیایی سوزان ایلور
اول قدر احسن یاراتمش قدرت فطرت سنی
کیم جلالک ہپ اولی الابصاری حیران ایلور
دل نصل وجد آشنا اولماز گوروب دیدارگی
چشم مستک عالم امکانی رقصان ایلور
بینات حسنکی افلاکدن سیر ایلوب
فوج فوج ارواح علوی عرض ایمان ایلور
روی رخشانک ، نہ حکمت ، حزن ایلہ باقدجہ آہ !
« تروت » بی چارہ بی ہر لحظہ گریان ایلور

مقدمہ گلہ برگیچہ ای نازنینم ! ماہ وار
بیت احزانم ضیادار سرور ایتسہک نہ وار ؟
فرقتک لہ داغدار محنتم لطف ایلہدہ
وصلتک لہ مستبیر اولسون دو چشم انتظار
آفتابہ کیم صبحدر دیمز اول عارضک
کورسہ کیم لیلای دخی اولقدہ در پرتو نثار
صحت دعوای عشقکدہ شہود مدر پنم
اشک چشم ، ضعف جسم ، دود آہ شعلہ بار
نشوہ یاب جام عشقکدر ینہ جانم اگر
جایگاہ جسم زارم اولسہدہ گنج منار
صاقلاسون حق بی نار فتنہ حساددن
ناری ابراہیمہ گلزار ایلہ بن پروردگار

ایتمکدہ در ای ماہ فراقک بی مغیر
سیر ایلہ کہ کوکلم کی چہرہ مدمہ مکدر
قیدک بیخہ گنہ گل بدنم مضطرب الحال
محزون طور یورسک سنی کیم ابتدی المور ؟
خالک وریور وچہک بر باشقہ لطافت
گویاکہ سحر بیلدیزیدر شعشعہ کستر
سنبللر ایدر کا کل مشکینک غبطہ
دلہستہ اولور روی صفا بخشک گلر
دنیا دہ ، عقبادہ دہ خوشمی اولور ہیچ
اولمق بکا بسدر در خنکار دہ چاکر
ابتدائی مکتبی معلمارندن
جدی